

Vítězství Trumpa. Exprezidenti USA mají jistou imunitu, rozhodl nejvyšší soud USA

- editor007 | 2. července 2024

USA: Nejvyšší soud Spojených států vrátil nižší instanci k posouzení otázky, zda má exprezident Donald Trump imunitu vůči trestnímu stíhání za snahu zvrátit poslední prezidentské volby. Konzervativní soudní většina rozhodla, že bývalí prezidenti mají nárok na širokou imunitu spojenou s činy vykonanými v úřadu, Trumpův případ ale definitivně nerozsoudila. Osud volební obžaloby je nyní nejistý, informují americká média.

Spor se vrací k federální soudkyni, která kvůli projednávání Trumpovy námitky pozastavila proces, v němž je exprezident obžalován mimo jiné ze spiknutí s cílem potlačit volební právo Američanů. Již před dnešním verdiktem bylo velmi nepravděpodobné, že by proces dospěl k rozuzlení před listopadovými prezidentskými volbami, v nichž Trump znovu kandiduje. Podle agentury AP nyní tato pravděpodobnost dál klesá.

Nejvyšší soud se zcela neztotožnil s Trumpovým argumentem, že exprezidenti nemohou být stíháni za žádné činy z doby výkonu funkce, které by bylo možné považovat za oficiální úkon. Trumpův zástupce při tom vyjádřil stanovisko, že za takový krok lze považovat i nařízení převratu nebo vraždy politického oponenta.

Podle verdiktu šesti konzervativních členů nejvyššího soudu existuje absolutní imunita, která se vztahuje na činy spadající pod "základní ústavní pravomoci", vysvětluje deník The New York Times (NYT). Exprezidenti mají také nárok na "alespoň presumpci imunity vůči stíhání za všechny své oficiální úkony". "U neoficiálních úkonů žádná imunita není," pokračuje rozhodnutí.

Nižší soudy Trumpovu námitku plošně odmítly. Nyní má prvoinstanční soudkyně Tanya Chutkanová za úkol posoudit, které části obžaloby exprezidenta za snahu narušit schvalování volebních výsledků vychází z oficiálních činů a které nikoli. Podle webu Politico může projednávání těchto otázek trvat měsíce.

Některá média uvádí, že části obžaloby vznesené zvláštním vyšetřovatelem Jackem Smithem jsou nyní odsouzené k nezdaru. Především zmiňují obvinění připisující Trumpovi snahu využít ke zpochybnění své porážky ministerstvo spravedlnosti. Tyto skutky podle verdiktu nelze u soudu použít ani jako důkazy na podporu jiných obvinění. Otazník se vznáší také nad využitím Trumpových povolebních prohlášení, neboť předseda soudu John Roberts uvedl, že "většina veřejné komunikace prezidenta" pravděpodobně spadá pod "oficiální povinnosti".

Trump po prohře v roce 2020 neuznal výsledek voleb a místo toho jej prohlašoval za podvodný, jakkoli byly volby podle úřadů zcela regulérní. Vedle burcování stoupenců vyvíjel nátlak na činitele, kteří byli na různých úrovních zapojeni do potvrzování výsledků, a jeho spojenci se mu snažili neprávem přisoudit vítězství v několika státech. Kvůli jeho povolební kampani aktivisté požadovali vyloučení Trumpa z nadcházejících voleb, i v této věci se však nejvyšší soud přiklonil na stranu exprezidenta.

Zatímco tehdy byl soud téměř jednotný, nyní tři liberální členky označily rozhodnutí většiny za "výsměch" stěžejnímu principu, že před zákonem jsou si v USA všichni rovni. "Při jakémkoli uplatnění své oficiální moci je nyní prezident králem, který stojí nad zákonem... S obavami o naši demokracii dávám najevo nesouhlas," napsala soudkyně Sonia Sotomayorová, přičemž své

stanovisko neuzavřela obvyklou frází o “uctivém” nesouhlasu.

Americký nejvyšší soud se prezidentskou imunitou vůči trestnímu stíhání zabýval poprvé. Před Trumpem ještě nikdy žádný exprezident USA obžalobě nečelil, republikánský prezident z let 2017 až 2021 se loni stal terčem hned čtyř a v jednom případě již porota uznala jeho vinu. Dnešní rozhodnutí by mohlo kromě federálního volebního procesu ovlivnit také obžalobu ve státě Georgia, která rovněž souvisí s Trumpovou snahou zvrátit svou porážku v roce 2020.

Trump v prohlášení vydaném těsně po rozhodnutí nejvyššího soudu uvedl, že je hrdý na to, že je Američan. “Velké vítězství pro naši ústavu a demokracii,” napsal na sociální síti Truth Social. Pokud by se Trump po listopadových volbách vrátil do Bílého domu, mohl by federální obžaloby vůči své osobě smést ze stolu, nad státními obviněními ale prezident kontrolu nemá.

Tým amerického prezidenta Joea Bidena, který se s Trumpem nejspíše v souboji o Bílý dům znovu utká, uvedl, že fakta o exprezidentovi zůstávají stejná. “Myslí si, že stojí nad zákonem, a je ochoten udělat cokoli, aby pro sebe získal moc a aby se u ní udržel,” uvádí prohlášení.

ZDROJ: AP / The New York Times / ČTK